

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Kitas Natur i
Göteborgs kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Kitas Natur avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Kitas Natur i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, och ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla uppföljningen av verksamheten vid Kitas Natur samt analysera skolenhetens resultat genom att sätta dessa i relation till de förutsättningar som finns och till undervisningens kvalitet, samt besluta om förbättringsåtgärder utifrån analysen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver stötta elevernas lärande genom att variera och skapa en balans i undervisningen med olika typer av uppgifter och aktiviteter, tydliggöra vad aktiviteterna syftar till samt ge eleverna ett aktivt lärarstöd.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, och ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn, lärarna och elevhälsan behöver på ett strukturerat sätt följa upp och analysera elevernas upplevelse av trygghet, och vidta åtgärder utifrån de faktiska behoven i verksamheten.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp lärarnas bedömning för att identifiera att de är gjorda på rättvisande grunder samt ge samtliga undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **9 september 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:9018) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, och utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer inte systematiskt upp hur verksamheten bedrivs. Även om rektorn fångar upp vad många elever tycker om verksamheten genom samtal saknas ett sammanställt underlag där det framkommer vad eleverna tycker, som går att jämföra över år och mellan grupper. Det är endast reaktivt, det vill säga när elever signalerar missnöje med något som de kan få göra en utvärdering av till exempel en kurs. Även om rektorn gör vissa lektionsobservationer verkar inte heller dessa genomföras med kontinuitet utan på förekommen anledning. Hur förutsättningarna ser ut tar rektorn till viss del reda på, men till exempel längden på lektioner är inte något som rektorn råder över utan det är bestämt av huvudmannen. Lärarna framför sina synpunkter på förutsättningarna för verksamheten om de uppmärksammar något som behöver justeras, men inte i övrigt. Rektorn tar del av studieresultaten men det sker inte någon analys av orsakerna till dessa, med koppling till kvaliteten i undervisningen eller förutsättningarna för den. I den del av det systematiska kvalitetsarbete som Skolinspektionen tagit del av som behandlar studieresultat, finns information och jämförelser som framför allt rör resultat på nationella prov, andel elever som tagit examen inom tre år och genomsnittlig meritpoäng som föregående årskullar haft när de avslutat sin utbildning på skolan. Det finns därmed

inget som behandlar elevernas studieresultat och utveckling under tiden som de får sin utbildning på skolan, och inte heller finns information om resultaten i andra ämnen. Det sker därmed ingen kontinuerlig uppföljning av verksamheten vilket gör att det saknas ett underlag där skillnader och variationer mellan klasser, ämnen, kurser, eller över tid framgår. De förklaringar som finns till studieresultaten är elevrelaterade, som att elevgrupper är olika, utan någon koppling till kvaliteten i undervisningen. Eftersom det saknas både en uppföljning och en analys av resultaten i verksamheten har de heller inte identifierat några utvecklingsbehov eller framgångsfaktorer som bygger på någon analys. Det sker inte heller något gemensamt utvecklingsarbete som utgår från specifika behov på Kitas Natur som syftar till att utveckla verksamheten. Däremot arbetar huvudmannens alla tre skolenheter gemensamt för att främja närvaro, eftersom de konstaterat att frånvaron ökat, men även om enstaka elevers frånvaro är högre än önskvärt framgår inte om detta är centralt för eleverna på Kitas Natur. Det är även huvudmannen som fördelar de ekonomiska resurserna och inte rektorn. Undervisningstiden är högre i ämnena matematik, kemi och fysik än de är på andra skolor med samma program, och har varit så under en längre tid men det har inte gjorts någon uppföljning av om det inverkar på elevernas studieresultat. Lärarna har inte heller någon insikt i hur resultaten ser ut för skolenheten och har inte tagit del av någon analys.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn ger svag ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan. Organisationen skapar dock vissa förutsättningar för samverkan mellan lärare. Lärarna träffas i ämneslag med lärarna från huvudmannens alla tre skolenheter och har fått i uppdrag av huvudmannen att i dessa möten fokusera på undervisning och bedömning. Rektorn följer dock inte upp att så sker och det varierar i hur och hur ofta det genomförs mellan de olika ämneslagen. I övrigt träffar rektorn de lärare som undervisar på skolenheten vid ett informationsmöte en gång per vecka då aktuella frågor dryftas. Dessutom genomförs storkonferenser med huvudmannens tre skolor kontinuerligt. Representanter för elevhälsan brukar vara med vid de klasskonferenser som genomförs en gång per termin men detta är de enda tillfällen då de organiserat träffar de undervisande lärarna. Det saknas ett arbete för att utveckla undervisningen på skolenheten som sker utifrån den

aktuella elevgruppens behov och förutsättningar, eftersom det enda utvecklingsarbete som sker genomförs riktat mot alla tre skolorna och inte specifikt utifrån behov som identifierats genom en uppföljning och analys av verksamheten på Kitas Natur. De rutiner som finns på skolan går rektorn igenom vid uppstart av läsåret. De har dock identifierat att det tidigare saknats rutiner, till exempel när det gäller frånvarorapportering, vilket de nu tagit fram och det framkommer att andra rutiner bör tydliggöras. Även om det är tydligt vilka som har försteläraryupdrag har de inte något specificerat uppdrag och de känner inte till vad de andra förstelärarna gör. På skolan undervisar personer utan lärarexamen som dessutom saknar behörig kollega i de ämnen som de undervisar i, vilket gör att de saknar stöd kring planering och bedömning även om de är väl insatta i annat som rör skolans arbete. Nya lärare får en mentor när de börjar på skolan.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Det saknas ett systematiskt jämställdhetsarbete på Kitas Natur. Eftersom det saknas kartläggningar av verksamheten saknas ett underlag som skulle kunna visa på om det finns skillnader i hur kvinnor respektive män bemöts och bedöms på skolan. I det underlag som Skolinspektionen tagit del av saknas också en uppföljning utifrån kön, och även om rektorn uppger att de inte noterat några skillnader i resultaten, så saknas ett underlag som synliggör det. Det sker inte heller något systematiskt och strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Vid flertalet av de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomförde svarade endast män på de frågor som lärarna ställde, men detta är inte något som diskuterats eller noterats av personalen på skolan. Lärarna har inte heller tagit del av någon kompetensutveckling inom området.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla uppföljningen av verksamheten vid Kitas Natur samt analysera skolenhetens resultat genom att sätta resultaten i relation till de förutsättningar som finns och till undervisningens kvalitet, samt besluta om förbättringsåtgärder utifrån analysen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det saknas en uppföljning som kan ge en bred bild av hur verksamheten bedrivs på Kitas Natur. Det sker inte heller någon analys av resultaten som kopplas till undervisningens kvalitet och förutsättningarna för verksamheten.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar uppföljningen av verksamheten vid Kitas Natur och analyserar orsakerna till resultaten. Det bör ske genom att skaffa en bred bild av verksamheten till exempel genom att systematiskt ta del av alla elevers uppfattning om verksamhetens olika delar såsom deras inflytande, undervisningens kvalitet och den upplevda tryggheten. Rektorn bör också följa upp studieresultat i alla ämnen, kurser och grupper, undervisningens kvalitet samt de förutsättningar som finns. På så sätt kan rektorn följa upp skillnader och variationer mellan grupper, ämnen, kön och över tid. Rektorn behöver analysera hur skolenhetens olika resultat samvarierar med den undervisning som bedrivs samt andra förutsättningar som skolenheten har som till exempel organisation och kompetens. Analysen bör ge en bild av både vilka framgångsfaktorer och utvecklingsbehov som finns. I analys- och utvecklingsarbetet behöver såväl rektorn, lärare som elevhälsa vara delaktiga. Rektorn behöver även fatta beslut om vilka utvecklingsinsatser som ska genomföras, utifrån de behov man uppmärksammat, och tillsammans med personalen följa upp att dessa får avsedd effekt. Dessa insatser ska ta sikte på att höja undervisningens kvalitet. Att utgå ifrån orsaksanalysen innebär att insatserna är behovsanpassade för skolans verksamhet. För vidare läsning rekommenderas Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete¹ och rapport från Skolinspektionen om rektors ledarskap².

¹ Skolverket (2012) Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet. Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLF 2012:98), Stockholm: Skolverket

² Skolinspektionen (2012) Rektors ledarskap med ansvar för den pedagogiska verksamheten, Stockholm: Skolinspektionen

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Undervisningens innehåll och arbetssätt utgår från lärarnas höga förväntningar på eleverna. Undervisningen ger elever utmaningar men kan i större utsträckning anpassas till den aktuella elevgruppen. Lärarna förutsätter att eleverna är motiverade att lära och eleverna har höga meritvärden från grundskolan. Lärarna vill att eleverna ska sträva efter att lära sig så mycket som möjligt och uppmuntrar dem att göra det, samtidigt som de förutsätter att eleverna har ett intresse för ämnena redan från början. Lärarna försöker skapa engagemang och entusiasm genom sina egna kunskaper i ämnet och i något ämne genomförs laborationer som kan göra undervisningen rolig. Någon lärare väljer texter i ämnet svenska som har koppling till programmet eleverna går för att använda elevernas intresse för utbildningen. Det varierar om lärare tar reda på vad eleverna kan inför att de startar upp ett arbetsområde, vilket gör att de inte anpassar innehållet efter den aktuella elevgruppen utan utgår ifrån sin egen planering. Både tempo och mängden information som lärare går igenom under lektioner kan dock variera mycket, vilket inverkar på hur och i vilken grad elever engagerar sig vid genomgångar och i uppgifter. Elever får i vissa ämnen arbetsuppgifter där de kan välja olika svårighetsgrader som kan ge dem de utmaningar de behöver. Skolan erbjuder även specialkurser i vissa

ämnen för de elever som ligger långt fram. Om elever behöver stöttning eller anpassning i tempo hänvisas de till den handledningstid som finns i alla ämnen, utan att undervisningen på de aktuella lektionerna anpassas. Eleverna har möjlighet att få längre provtid och uppläst material.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Undervisningen präglas till övervägande del av övningar och frågor som har karaktären "rätt eller fel" vilket gör att utrymmet för eleverna att reflektera över sitt eget lärande är litet. Lärare ger i många ämnen de rätta svaren och signalerar när eleverna ska anteckna, och i något fall även vad eleverna ska skriva. I andra ämnen får eleverna däremot möjlighet att reflektera utan ett givet svar. Vid majoriteten av Skolinspektionens lektionsobservationer är ett fåtal elever aktiva och svarar på lärarens frågor. Frågorna är utformade så att de har ett rätt eller fel svar och läraren presenterar det korrekta svaret eller lösningen på uppgiften, vilket gör att det finns begränsade möjligheter för eleverna att reflektera över uppgiften och hur den ska lösas. Vid andra lektioner får eleverna i uppgift att resonera tillsammans för att komma fram till ett gemensamt svar vilket gör att alla elever engageras.

Det saknas metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna även om enstaka utvärderingar görs efter avslutad kurs. Eleverna kan få påverka när de vill att provet ska läggas och om de behöver mer tid men i övrigt saknas inflytande i de flesta ämnen när det gäller undervisningens utformning och innehåll. Den rådande examinationsformen i de flesta ämnen är prov vilket eleverna inte heller kan påverka även om de i något ämne fått bestämma att de vill ha mindre prov varannan vecka istället för större prov. Lärarna tar inte heller del av elevernas åsikter under en kurs utan om utvärderingar sker så utförs de i slutet av en kurs eller läsår, vilket gör att det är för sent att påverka kursens upplägg.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen saknar till stor del variation och upplägget är i många fall detsamma. Elever får stöd att komma igång med sina uppgifter men förklaringarna kan vara tydligare för att de ska förstå och bibehålla ett engagemang. Undervisningens struktur kan också i större utsträckning bidra till elevernas lärande. Syftet med lektionen eller olika arbetsmoment

tydliggörs sällan för eleverna även om lektionsinnehållet överensstämmer med målen i läroplanen både avseende kunskaper och värden. När lektionerna startar kommer eleverna in i klassrummet, ofta direkt från en tidigare lektion, och läraren upplyser dem kortfattat vad de ska arbeta med på lektionen. Därefter startar läraren sin genomgång som i många fall varar fram tills lektionstidens slut då eleverna lämnar klassrummet utan något sammanfattande avslut. Någon lärare kommenterar visserligen kortfattat vad de ska arbeta med på nästa lektion i ämnet och därefter går eleverna oftast direkt till nästa lektion. Det saknas därmed möjlighet för eleverna att påminnas om vad de fokuserade på förra lektionen i ämnet, och reflektera kring vad de utvecklat för kunskaper under den aktuella lektionen och sätta detta i ett sammanhang. I de flesta ämnen är undervisningen framför allt förmedlande genom att lärare håller i genomgång under större delen av lektionen och eleverna får därefter arbeta med uppgifter. Lärare går runt i klassrummet för att se till om eleverna har några frågor om hur de ska ta sig an uppgiften. Det varierar dock hur många elever som engagerar sig i uppgifterna och om lärare uppmärksammar om eleverna är aktiva eller inte. Enligt eleverna är det viktigt att de hänger med under genomgångarna för att de ska förstå ämnesinnehållet men eleverna får själva be läraren gå igenom innehållet en gång till om läraren gått för fort fram och om de inte förstår hur de ska göra. Istället för att förklara på olika sätt upprepas uppgifter av samma karaktär även om någon lärare går igenom och förklarar hur en metod är uppbyggd och förklarar varför den är bättre att använda än en annan. I några ämnen varierar arbetssätt och arbetsformer mer genom att lärare håller en kortare genomgång, låter eleverna arbeta med uppgifter och diskutera med varandra för att därefter gå igenom och resonera tillsammans i helklass.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver stötta elevernas lärande genom att variera och skapa en balans i undervisningen med olika typer av uppgifter och aktiviteter, tydliggöra vad aktiviteterna syftar till samt ge eleverna ett aktivt lärarstöd.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lektionerna sällan utformas för att stötta och bidra till elevernas lärande. Eleverna får ta ett stort ansvar för att förstå vad de ska lära sig och varför. Lärarna behöver skapa så goda förutsättningar för eleverna att lära som möjligt genom att tydliggöra syfte, ge ett aktivt lärarstöd och variera undervisningen utifrån vad som ska läras ut och därigenom ge eleverna möjlighet att befästa sina kunskaper.

Skolinspektionen rekommenderar därför lärarna att i större utsträckning organisera undervisningen på lektionerna så att det blir en variation och balans för att på så sätt bättre stimulera eleverna att nå så långt som möjligt. En varierad undervisning kan innebära variationer mellan arbetsformer och arbetssätt, exempelvis genom arbete i olika konstellationer och utifrån olika metoder såsom interaktiva, gestaltande och förmedlande. Lärarna behöver skapa en balans mellan innehåll och tid för att eleverna ska kunna bibehålla sitt engagemang under såväl enstaka lektioner som under skoldagen i sin helhet. Läraren behöver aktivt stimulera och stödja elevernas lärprocesser. Vid exempelvis gemensamma genomgångar behöver läraren ha strategier för att få alla elevers uppmärksamhet och för att säkerställa att de förstår innehållet. Det kan exempelvis ske genom att ställa utmanande och individanpassade frågor till alla elever. Läraren behöver också uppmuntra eleverna att interagera med varandra och lyssna på varandras åsikter. När eleverna ska arbeta enskilt eller i grupp behöver läraren hjälpa eleverna att komma igång, och stödja och hjälpa eleverna under det fortsatta arbetets gång, så att eleverna bibehåller ett engagemang i uppgiften. Läraren behöver ge tydliga beskrivningar, förklaringar och instruktioner till begrepp och undervisningens innehåll och ha en dialog med eleverna i hela elevgruppen för att fånga upp deras frågor. I det aktiva lärarstödet under lektioner behöver lärare också kunna förklara samma sak på flera olika sätt och prova andra förklaringsmodeller om eleven inte förstår. Läraren ska kommunicera med eleverna på ett sätt som gör att de vet vad de ska lära sig och vilka uppgifter de ska arbeta med. Lärarna kan med fördel tydliggöra vad uppgifterna syftar till och sätta lektionens innehåll i ett sammanhang samt återkoppla till detta vid lektionens slut för att sammanfatta vad lektionen syftat till att lära eleverna.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, och utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Det saknas ett samlat arbete kring studiero som eleverna involveras i. På skolan finns gemensamma ordningsregler men dessa har inte eleverna varit involverade i att ta fram eller haft möjlighet att tycka till om. Lärarna pratar bara med eleverna om studiero när den utmanas, och inte i förebyggande syfte. Lärarna diskuterar inte heller studiero med varandra förrän den brister, och inte i förebyggande syfte för att skapa ett gemensamt förhållningssätt. Däremot agerar lärarna som förebilder och visar hur de vill att arbetsron ska vara i klassrummet. Det varierar dock om och hur lärare agerar under lektioner när elever fokuserar på annat, även om merparten av eleverna är motiverade och fokuserar på sina arbetsuppgifter utan att bli störda. Skolan har höga förväntningar på att eleverna ska prestera och göra bra ifrån sig.

Arbetet för trygghet

På skolan saknas ett trygghetsarbete och det sker inte heller någon systematisk kartläggning av elevernas upplevelse av trygghet. De enda enkäter som genomförs är Skolenkäten som genomförs i år 2 vartannat år. Skolan genomför ingen egen enkät, vilket gör att det saknas en systematisk kartläggning av elevernas trygghet som kan följas över tid. Visserligen ställer lärarna frågor till eleverna vid utvecklingssamtalen men detta sammanställs inte för att kunna visa på trender eller incidenter som

inverkar på trygghet. Det saknas även ett underlag som visar på om eleverna är trygga på nätet, trots att det förekommit "gossip-konton" på skolan. När eleverna börjar på skolan i år 1 har de två till tre dagar tillsammans i klassen, innan övriga elever börjar höstterminen. Aktiviteterna under dessa dagar syftar till att eleverna ska lära känna varandra inom klassen och sedan har de bestämda placeringar under resten av läsåret av samma anledning. I övrigt sker inga aktiviteter för att elever ska lära känna varandra över klassgränserna på den skola som de går vid, förutom när elever från alla tre Kitaskolorna blandas vid friluftsdagar osv. Det sker inte heller något aktivt arbete för att skapa ett gemensamt förhållningssätt på skolan med respekt för olikheter, även om det finns en samstämmig bild av att acceptansen för andra är stor på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn, lärarna och elevhälsan behöver på ett strukturerat sätt följa upp och analysera elevernas upplevelse av trygghet, och vidta åtgärder utifrån de faktiska behoven i verksamheten.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det saknas en kartläggning av hur elever upplever tryggheten på skolan. Även om lärare stämmer av med de enskilda eleverna hur de upplever sin arbetsmiljö saknas en strukturerad kartläggning där elevernas åsikter om tryggheten på skolan synliggörs.

Skolinspektionen rekommenderar därför att skolan genomför kontinuerliga kartläggningar av elevernas upplevelse av trygghet. Kartläggningarna behöver omfatta alla delar av utbildningen, såsom lektioner, omklädningsrum och sociala medier, och kan med fördel genomföras på olika sätt. Till exempel kan detta ske genom enkäter och dialogmöten med elever på skolan. Skolan behöver ett brett och rikt material av hur eleverna upplever tryggheten för att kunna göra adekvata analyser. Underlaget bör ligga till grund för jämförelser mellan grupper och över tid för att synliggöra eventuella skillnader. Det är också viktigt att skolan, utifrån vad som framkommer i analysen, vidtar ändamålsenliga och behovsinriktade

åtgärder som också följs upp. För vidare läsning rekommenderas Skolinspektionens tematiska analys av skolors arbete med trygghet och studiero³ och den övergripande rapporten om skolors arbete mot trakasserier och kränkande behandling på nätet.⁴

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn och lärare, samt inkommen dokumentation.

Rektors analys av bedömningar och betyg

Rektorn följer upp avvikande kunskapsresultat genom att gå igenom examensbevis och betyg men gör inte en analys av bedömningen som ligger till grund för det. Rektorn stämmer av med bedömande lärare om resultaten avviker i något ämne, men de förklaringar som rektorn fått handlar om elevernas prestationer snarare än att lärares bedömningar skiljer sig åt. Rektorn litar på att lärares bedömning är rättvisande. Skolledningen förväntar sig att betygen i övriga ämnen överensstämmer med betygen och resultaten på nationella prov i svenska, matematik och engelska och om den inte gör det har lärare gjort fel bedömning. Genom att uttala sådana förväntningar utan att följa upp om bedömningen som sker är rättvisande finns dock en risk att lärarna gör bedömningar utifrån fel

³ Skolinspektionen (2020) Skolors arbete med trygghet och studiero. En tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018 - 2019. Stockholm: Skolinspektionen

⁴ Skolinspektionen (2016) Skolors arbete mot trakasserier och kränkande behandling på nätet. Stockholm: Skolinspektionen

måttstock och att de inte utgår från rätt grunder. Resultaten på nationella prov korrelerar väl i matematik och engelska men i svenska är avvikelserna på samma nivå som avvikelserna är i riket. Enligt huvudmannen har de anlitat en extern bedömare för att få en utomstående syn på bedömningen av nationella proven i svenska och därmed också en förklaring till avvikelserna som finns i detta ämne. Rektorn har dock inte tagit del av resultatet av insatserna och lärarna känner inte till att den genomförts.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn skapar vissa förutsättningar för lärare att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg men tydliggör inte hur dessa förutsättningar ska användas. Lärarna som undervisar i respektive ämne ingår i ett ämneslag med lärare från Kitas alla tre skolor. Även om det är uttalat från huvudmannen att lärarna ska fokusera på planering av undervisningen och bedömning, samt Gy25, bestämmer lärarna själva hur de ska göra och när de ska träffas. Arbetet ser därmed olika ut i olika ämneslag och i några ämnen som historia och samhällskunskap träffas inte lärarna regelbundet. I fysik, matematik och svenska arbetar lärarna med sambedömning, konstruerar prov tillsammans och byter elevuppgifter med varandra och när nationella prov genomförs sambedömer de även dessa. I till exempel ämnet svenska avidentifieras nationella prov och lärarna delar upp frågorna mellan sig vilket gör att det kan vara de andra skolornas elever som svarat på frågorna som läraren bedömer. Överlag är den rådande examinationsformen på skolan prov, även om det i vissa ämnen ibland förekommer andra uppgifter. Lärarna utformar proven utifrån de nationella proven och i svenska får eleverna träna på att göra uppgifter som funnits med på nationella prov, vilket gör att eleverna tränas i att skriva nationella prov redan från år 1 på skolan. I engelska och matematik korrelerar resultaten på nationella prov i hög utsträckning med betygen. Däremot ges eleverna sällan möjlighet att visa sina kunskaper och förmågor på andra sätt, även om proven för enskilda elever kan anpassas för att möta deras behov. Det förekommer därmed sällan diskussioner kring hur lärarna kan utforma andra ändamålsenliga bedömningssituationer som kan ge ett bredare bedömningsunderlag och eleverna en mer rättvisande bedömning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp lärarnas bedömning för att identifiera att de är gjorda på rättvisande grunder samt ge samtliga undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte tydliggjort förutsättningarna kring arbete med bedömning och betyg vilket gör att alla lärare inte samarbetar för att utveckla sin bedömarkompetens. Även om lärare i vissa ämnen sambedömer så saknas ett arbete med att utforma och använda sig av olika bedömningssituationer som syftar till att allsidigt bedöma elevernas prestationer. Rektorn analyserar inte heller om bedömningarna är rättvisande och likvärdiga vilket gör att det finns en risk att de inte uppmärksammar om bedömningarna inte utgår från elevernas faktiska kunskaper i ämnet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn följer upp lärares bedömningar och betygssättning. Rektorn behöver analysera avvikelser i betygssättningen i syfte att komma åt ifall eventuella skillnader och variationer beror på att lärarna använder olika "måttstockar" för sin betygssättning. Rektorn ska exempelvis analysera skillnader mellan slutbetyg och nationella prov, mellan lärares betygssättning i olika klasser, mellan program, ämnen/ kurser eller betygssättning mellan kvinnor och män. Det är det särskilt viktigt att reflektera över om betygen glider iväg i någon riktning, över tid, särskilt uppåt i betygsskalan. Rektorn behöver också uppmärksamma om det saknas skillnader och variationer mellan klasser, ämnen och lärare vilket skulle kunna indikera att bedömningarna inte utgår från elevernas faktiska kunskaper i de olika ämnena. För att lärare ska kunna göra professionella bedömningar behöver de ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor. Rektorn har en betydelsefull roll för att skapa dessa förutsättningar. Rektorn behöver tydliggöra och se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga

bedömningssituationer, utveckla fler och mer varierade sätt att bedöma elevernas lärande på och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Lärare behöver läsa, diskutera och tolka betygskriterierna i relation till syftet, det centrala innehållet och den undervisning som har bedrivits. Det stärker även lärarnas samsyn kring hur underlag från olika sorters bedömningssituationer kan utvärderas allsidigt vid betygssättningen. Diskussionerna kan också handla om vilka skäl som finns för att låta vissa underlag väga tyngre vid betygssättningen, särskilt för att avgöra vilken nivå på betygsskalan som elevens kunskaper sammantaget bäst motsvarar. För vidare läsning rekommenderas Skolverkets kommentarer till allmänna råd om betyg och provning⁵.

På Skolinspektionens vägnar,

X Camilla Adler

Beslutsfattare

Signerat av: Camilla Adler

X Maria Larsson

Föredragande

Signerat av: Maria Larsson

I handläggningen av ärendet har även utredare Ann-Kristin Hammersberg medverkat.

⁵ Skolverket (2022), Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning, (SKOLFS 2022:417), Stockholm

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad,

varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 15 och 16 januari 2025. Besöket genomfördes av Ann-Kristin Hammersberg och Maria Larsson.